

PYSÄKÖINTI 2.0

KESKEISET LÖYDÖKSET

Hankkeen verkkosivulta löydät raportin ja tietoa eurooppalaisista tutkimuskaupungeista
www.pysakointi20.com

1

Pysäköintipolitiikkaa voidaan tehdä monella tapaa

Maiden välillä on selkeitä eroja pysäköintipoliittisissa linjauksissa, mutta maiden sisällä linjaukset ovat selvästi samankaltaisia keskenään. Kaupungeissa tehdään jotain hyvin ja jotain huonommin. Jokaisen kaupungin pysäköintipolitiikasta on kuitenkin jotain opittavaa. Pysäköintipolitiikassa tulee huomioida kaupungin ominaispiirteet ja tehdä ratkaisut kaupungin omiin tarpeisiin.

2

Yhteinen tavoite ja avoin yhteistyö ovat hyvän pysäköintipolitiikan perusta

Eurooppalaiset menestystarinat kestävän liikkuksen edistämiseksi perustuvat kaikki laajaan ja avoimeen yhteistyöhön.

Kaupungilla on hyvä olla selkeästi määritellyt pysäköintipoliittiset tavoitteet ja linjaukset, jotta pysäköintiä voidaan kehittää yhdessä eri toimijoiden kesken haluttuun suuntaan. Viestintä ja avoin yhteistyö ovat äärimmäisen tärkeitä, kun pysäköintipoliittisia ratkaisuja halutaan edistää.

3

Pysäköinti on olennainen osa liikkumisen ohjausta

Euroopan monissa maissa, kuten myös Suomessa, tavoitellaan autoliikenteen kasvun hillintää ja kestävien kulkutapojen suosion kasvattamista. Päätös kulkutavasta tehdään jo kotiovella, joten pysäköintiratkaisuilla lähtöpaikasta ja määränpäässä on suuri merkitys. Kulkutavan valintaan vaikuttavat muun muassa auton saavutettavuus, muiden kulkumuotojen laatu ja pysäköinnin hinnoittelu.

4

Kaupungin vahva ote pysäköinnistä on tärkeää

Parhaiten toimivat mallit, jossa kunnalla tai kaupungilla on vahva ote ja rooli pysäköinnissä, mieluiten oman pysäköintiyhtiön kautta. Näin kaupunki on strateginen pysäköintitoimija, joka voi toteuttaa paremmin liikkumisen ohjausta pysäköinnin keinoin sekä tehdä muutoksia pysäköintijärjestelmään, jos tarve vaatii.

Julkisen tahon vahva pysäköintipolitiikka mahdollistaa pysäköintimarkkinat. Julkisten pysäköintipaikkojen hallinta, valvonta ja hinnoittelu takaavat sen, että pysäköintilaitokset ovat houkuttelevia vaihtoehtoja kadunvarsipysäköinnille.

5

Pysäköintipaikkamäärän vähentäminen asteittain ja kokonaismäärän jäädyttäminen

Jotta tarjottavien pysäköintipaikkojen määrää voidaan vähentää, tarvitaan aitoja vaihtoehtoja oman auton omistamiselle. Pysäköinnin ohjausvaikutusta on hyvä kasvattaa asteittain vaihtoehtoisten kulkutapojen kilpailukykyyn parantuessa. Lisäksi pysäköinnin hallinnalla taataan, että pysäköintipaikat ovat aidosti niitä tarvitsevien saatavilla.

Kun muut kulkumuodot ovat tietyllä alueella riittävän kilpailukykyisiä, voidaan autopaikkamäärä jopa jäädyttää paikalleen. Näin on tehty muun muassa Tampereella ja Hampurissa.

6

Pysäköintipaikkojen sijainti muuttuu

Pysäköintiä keskitetään kaupungeissa yhä enemmän kadunvarsilta ja kenttäpysäköinnistä pysäköintilaitoksiin. Pitkäaikainen pysäköinti tapahtuu pysäköintilaitoksissa ja lyhytaikainen osittain kadunvarsilla. Pysäköintilaitoksien luonne muuttuu liikku-mispalveluiden keskuksiksi, joihin voidaan sijoittaa kivijalkaan palveluita sekä uusia liikkumispalveluita, kuten yhteiskäyttöpyöriä ja -autoja.

Kadunvarsien käyttö monipuolistuu, kun katuja palautetaan autoilta ihmisille ja kestävät kulkumuodot saavat kaduilta lisää tilaa. Kadunvarsia voidaan käyttää myös lastauspaikkoina, nouto- ja jättöpaikkoina ja yhteiskäyttöautojen pysäköintipaikkoina.

7

Muuntojoustavia ja tehokkaita ratkaisuja

Pysäköintitarjonnan tulee vastata tämän päivän kysyntään ja tulevaisuuden tarpeisiin. Pysäköintipaikkojen sijainnilla voidaan puolestaan vaikuttaa ratkaisujen muuntojoustavuuteen. Muuntojoustavien pysäköintilaitosten käyttötarkoitusta voidaan muuttaa tai ne voidaan purkaa pysäköintikysynnän muuttuessa.

Keskittäminen on edellytys sille, että voidaan ottaa käyttöön laaja valikoima pysäköinnin tehostamisen keinoja. Kysynnän noustessa paikkamäärää ei tarvitse välttämättä kasvattaa, vaan pysäköintilaitoksissa voidaan hyödyntää nykyistä kapasiteettia tehokkaammin nimeämättömien paikkojen vuorottaiskäytöllä.

8

Markkinaehtoinen pysäköinti on uusi tapa tarkastella pysäköinnin pelikenttää

Markkinaehtoisella pysäköinnillä tarkoitetaan sitä, että pysäköinti on tavallinen yksityishyödyke, joka maksaa itse itsensä. Rakennettavien paikkojen määrä perustuu taloustieteen markkinalogiikkaan, jossa kysyntä ja tarjonta määräävät pysäköinnin hinnan.

Markkinaehtoisen pysäköinnin pääajuri on kohtuuhintaisen asuntotuotannon mahdollistaminen ja tiivin kaupunkirakenteen tavoittelu kilpailukykyä ja saavutettavuutta vaarantamatta. Markkinaehtoisuuden aste voi vaihdella. Markkinaehtoinen pysäköinti sopii parhaiten suurten kaupunkien keskustoihin.

9

Ei ole olemassa yhtä oikeaa normia, vaan jokainen tilanne on omanlaisensa

Ei ole niin merkityksellistä, ovatko kunnan pysäköintinormit maksimi- vai miniminormeja. Tärkeämpää on se, kuinka hyvin pysäköintipaikkojen suunnittelussa otetaan huomioon suunnittelualueen erityispiirteet, kuinka joustava normi on, millainen pysäköintipaikkatarjonta on kokonaisuutena ja kuinka paljon tapauskohtaista harkintaa paikkamäärän laskennassa on mahdollista toteuttaa.

Pysäköintinormi vastaa perinteisesti tarpeeseen, mutta normi voi myös kehittyä asteittain kohti tilannetta, jossa pysäköintinormi ohjaa voimakkaasti liikkumiskäyttäytymistä muiden ohjaustoimenpiteiden ohella.

10

Pysäköinti tulee nähdä palveluna

Pysäköinnin matkaketju tulee suunnitella sujuvaksi ja käyttäjäystävälliseksi, jotta pysäköintipaikan etsimiseen ei kulu aikaa ja käyttäjä löytää kohteensa helposti. Teknologian avulla voidaan parantaa esimerkiksi pysäköinnin opastusta ja pysäköintipaikkojen tehokkaampaa käyttöä sekä helpottaa maksutapahtumia. Tässä Suomi on edelläkävijä Euroopassa.

Pysäköinnin asiakaskokemuksen tulee ohjata suunnittelua. Pysäköinnin matkaketjun ja pysäköintilaitosten suunnittelussa on hyvä hyödyntää palvelumuotoilun keinoja, jotta pysäköijät saadaan houkuteltua pysäköintilaitoksiin.

11

Uudet liikkumispalvelut muuttavat pysäköintiä

Uudet liikkumispalvelut ja teknologiat, kuten yhteiskäyttöautot ja liikenteen automaatio muuttavat pysäköinnin kysyntää pitkällä aikavälillä. Vaikutusten suuruus riippuu myös siitä, millaista liikennepoliitikka kaupungeissa tehdään.

Erilaiset älykkäät taksipalvelut voivat muuttaa kadunvarsipysäköinnin roolia enemmän lyhytaikaiseksi nouto- ja jättöpysäköinniksi. Automaattiautot puolestaan vähentävät pysäköinnin kysyntää vain, jos ne ovat jaettuja, tukeutuvat joukkoliikenteeseen ja niiden käyttöaste saadaan korkeaksi.

12

Pysäköinnin rahoitusvalikoiman laajentuminen ja kustannusten läpinäkyvyys

Euroopasta löytyy esimerkkejä, jossa pysäköintituloja on suoraan allokoitu kestävän liikkumisen kehittämiseen itse pysäköinnin ylläpidon ja kehittämisen lisäksi. Pysäköinti on siis yksi kestävän liikkumisen rahoitusmekanismeista, jolla voidaan toteuttaa liikkumisen ohjausta. Lisäksi kaupungeissa on lisätty tietoisuutta pysäköinnin todellisista kustannuksista. Kustannustietoisuus on tärkeä osa pysäköinnin järjestämistä ja hinnoittelua, jolloin se voi vaikuttaa myös käyttäjien liikkumisvalintoihin.